

Celoštátne kolo súťaže POZNAJ SLOVENSKÚ REČ sa uskutoční prvýkrát v histórii súťaže v Bratislave. Organizátorom bude Spojená škola internátna pre žiakov so zrakovým postihnutím Svrčia 6.

Súťaž sa bude konať vo štvrtok, 8. júna 2023.

INFORMÁCIE O SÚŤAŽI POZNAJ SLOVENSKÚ REČ

- ✓ Poznaj slovenskú reč patrí k súťažiam s najdlhšou tradíciou. V školskom roku 2022/2023 sa koná už 43. ročník.
- ✓ Gesciou súťaže je poverený Národný inštitút vzdelávania a mládeže (ďalej NIVaM), ktorý neorganizuje samotnú súťaž, ale metodicky a obsahovo usmerňuje všetky postupové kolá.
- ✓ Súťaž je jediná národná jazyková súťaž kategórie A pre školy s vyučovacím jazykom maďarským zameraná na slovenský jazyk. Nadväzuje na školskú výučbu; v jednotlivých častiach súťaže sa odzrkadľuje štruktúra vyučovacieho predmetu.
- ✓ Súťaž je jednou z foriem dobrovoľnej záujmovej činnosti žiakov, ktorá sa využíva ako dôležitý výchovno-vzdelávací prostriedok v procese skvalitňovania jazykovej pripravenosti žiakov škôl s vyučovacím jazykom maďarským.
- ✓ Obsahová náplň súťaže vyplýva aj z cieľov obsiahnutých v platných pedagogických dokumentoch, je v súlade s platným štátnym vzdelávacím programom a so všeobecnými i špecifickými cieľmi vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra v školách s vyučovacím jazykom maďarským.
- ✓ Činnosť pedagogických zamestnancov a žiakov škôl na súťažiach sa hodnotí ako činnosť, ktorá priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom v školách.

Poslaním súťaže je:

- ✓ Prispieť k vyhl'adávaní talentovaných a nadaných žiakov, podporiť rozvoj talentu žiakov a pomáhať pri prezentácii ich schopností.
- ✓ Rozvíjať tvorivé odborné-teoretické vedomosti a schopnosti žiakov.
- ✓ Vyvolať systematický záujem žiakov o slovenský jazyk a o slovenskú literatúru.
- ✓ Vytvárať trvalý kladný vzťah k vyučovaciemu predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra.
- ✓ viesť žiakov k samostatnej tvorivej činnosti, upevňovať ich záujem o seba vzdelávanie.
- ✓ Umožňovať pedagógom spätne využívať získané poznatky na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu.
- ✓ Vytvárať pre žiakov, pedagógov a pre školy konkurenčné prostredie na vzájomné porovnávanie schopností, zručností, vedomostí a kvality výchovno-vzdelávacieho procesu.

Cieľom súťaže je:

- ✓ Rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov, najmä komunikatívne, osobné, sociálne a občianske kompetencie a kompetenciu vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry.
- ✓ Vhodnou motiváciou vytvoriť a pestovať pozitívne postoje žiakov k slovenskému jazyku ako k druhému jazyku. Prehĺbiť záujem žiakov o slovenský jazyk, hlavne o jeho aktívne používanie, čo je jednou z podmienok úspešného uplatnenia sa v ďalšom štúdiu a neskôr v zamestnaní.
- ✓ Pestovať a posilniť kladný vzťah k slovenskej kultúre, k histórii slovenského národa, k učeniu sa štátneho jazyka. Pestovať a posilniť toleranciu k slovenskému národu.
- ✓ Rozvíjať kultivovaný prejav ako prostriedok presadenia seba samého a nadobudnúť sebavedomie pri vystupovaní na verejnosti.
- ✓ Rozvíjať komunikatívne schopnosti a návyky, aby žiaci získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách.

✓ Podporiť používanie spisovného jazyka v rámci estetických činností.

➤ *Kto poveril NIVaM (do r. 2022 ŠPÚ) zabezpečovať súťaž?*

MŠVVaŠ SR listom č. 2010-16906/38338:1-915 zo dňa 18. 10. 2010. Každých 5 rokov sú menovaní členovia a predseda celoštátnej odbornej komisie súťaže. V celoštátnej komisii je zastúpený gestor a všetky kraje, v ktorých sa realizujú nižšie postupové kolá súťaže.

Súčasná celoštátna odborná komisia pracuje od marca 2019.

➤ *Ako prebieha organizácia súťaže?*

Súťaž sa riadi *organizačným poriadkom schváleným MŠVVaŠ SR*. Súťaž sa realizuje *každý školský rok*. Je *postupová*: člení sa na *štyri kategórie* (1. kategória – žiaci 3. a 4. ročníka základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským; 2. kategória – žiaci 8. a 9. ročníka základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským a 3. a 4. ročníka gymnázia s osemročným štúdiom s vyučovacím jazykom maďarským VJM); 3. kategória – žiaci 6. a 7. ročníka gymnázia s osemročným štúdiom a 2. a 3. ročníka gymnázia so štvorročným štúdiom s vyučovacím jazykom maďarským a stredných odborných škôl s vyučovacím jazykom maďarským vo štvorročnom vzdelávacom programe; 4. kategória – žiaci 1. až 3. ročníka stredných odborných škôl s vyučovacím jazykom maďarským a *súťažné kolá* (školské, okresné, krajské a celoštátne kolo).

Celoštátne kolo riadi celoštátna odborná komisia menovaná MŠVVaŠ SR, organizačne zabezpečuje a koordinuje organizačný výbor menovaný riaditeľom ŠPÚ. ŠPÚ garantuje kvalitu po obsahovej stránke: menuje zostavovateľov súťažných úloh a odborné poroty. *Do celoštátneho kola* postúpia prví traja z krajských kôl.

➤ *Ako sa realizuje vyhodnotenie súťaže?*

✓ *Po odbornej stránke súťaž riadia odborné komisie príslušných úrovní* v súlade s platným organizačným poriadkom súťaže. Členmi odborných komisií sú zástupcovia škôl, inštitúcií aktívnych v oblasti vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s VJM, resp. v školách s triedami s VJM. Členstvo v odborných komisiách je čestné a nezastupiteľné. Výkony súťažiacich hodnotia *odborné poroty* v súlade s príslušnými obsahovými náplňami jednotlivých kategórií, ktoré sú záväzné pre všetky postupové kolá. Celkový výkon súťažiacich sa vo všetkých kategóriách hodnotí bodovou hodnotou, na základe ktorej sa súťažiaci zaraďujú do jedného zo zlatého, strieborného alebo bronzového pásma.

Súťaž v 1. kategórii pozostáva z prednesu jednej riekanky alebo vyčítanky a jednej básničky vyžrebovanej zo zoznamu 8 riekaniiek alebo vyčítaniek a 16 básničiek, z reprodukcie vypočutého textu, z čítania krátkeho textu po príprave a zo súvislého rozprávania na danú tému pomocou osnovy vo forme otázok. V 2. kategórii pozostáva z reprodukcie vypočutého textu, z čítania krátkeho textu po príprave, zo samostatnej tvorby stručného súvislého textu z daných slov a jeho ústneho prednesu a zo súvislého rozprávania na danú tému bez použitia osnovy. V 3. kategórii pozostáva z reprodukcie vypočutého populárno-náučného textu, zo samostatnej tvorby textu úvahového charakteru a jeho ústneho prednesu a zo samostatnej tvorby textu pomocou vytypovaných slov a jeho ústneho prednesu. Vo 4. kategórii pozostáva z interpretácie vypočutého textu, zo samostatnej tvorby textu opisného charakteru a jeho ústneho prednesu a zo samostatnej tvorby textu pomocou vytypovaných slov a jeho ústneho prednesu.

Vyhodnocuje sa každé postupové kolo (školské, okresné, krajské, celoštátne).

Všetky dokumenty a informácie k súťaži sa zverejňujú na webovom sídle NIVaM <http://www.statpedu.sk/sk/sutaze/poznaj-slovensku-rec/>.

predseda Celoštátnej odbornej komisie
súťaže Poznaj slovenskú reč